

Eisen mbo-certificaat

Meewerken in de procesindustrie

Code

C0131

Geldig vanaf

01-08-2023

Het mbo-certificaat is verbonden aan beroepsgerichte onderdelen van de kwalificatie:

Procesoperator A (Crebonr 25761, Niveau 2)

Bijlage bij het kwalificatiedossier:

Industriële processen (Gewijzigd 2022) (Crebonr 23305)

1. Algemene informatie

C1: Meewerken in de procesindustrie

Indicatie studielast:

1200

Beroepsvereisten

Nee

Toelichting

- Indien in een kerntaaktitel tussen haakjes (deels) staat, betekent dit dat uit de kerntaak van de kwalificatie waar het certificaat uit is voortgekomen, een selectie van werkprocessen is gemaakt, maar dat de kerntaaktitel gehandhaafd blijft.

- Indien in een kerntaak (en in de onderliggende werkprocessen) wordt gesproken van een beginnend beroepsbeoefenaar of een specifieke beroepsbeoefenaar, dient 'certificaathouder' te worden gelezen.

Beschrijving

De inhoud van het certificaat voorziet in specifieke kennis en vaardigheden die nodig zijn om als procesoperator operationele taken binnen een geautomatiseerde en procesmatige productieomgeving uit te voeren zoals het voorbereiden van werk door het aanleveren van grondstoffen, bedienen van installaties, bewaken van het productieproces, uitvoeren van kwaliteitscontroles en uitvoeren van klein onderhoud.

Scholingsbehoefte/Landelijke herkenbaarheid

Als gevolg van een tekort aan procesoperators concurreren bedrijven om medewerkers en neemt het topsegment van de Nederlandse procesindustrie medewerkers in dienst die normaal bij MKB-bedrijven zouden gaan werken. Daarom zijn de middelgrote bedrijven in de procesindustrie steeds meer aangewezen op arbeidskrachten zonder een afgemaakte vooropleiding en/of een niet-relevante vooropleiding. Vaak gaat het om medewerkers die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen waardoor een diploma procesoperator A (op korte termijn) niet haalbaar is. De middelgrote bedrijven in de procesindustrie moeten hun medewerkers echter aantoonbaar gedegen opgeleid hebben. Dit resulteert in een scholingsbehoefte op het gebied van de kennis en vaardigheden van dit certificaat. De scholingsbehoefte wordt onderschreven door de grote aantallen vacatures in de procesindustrie (www.procestechniek.nl). Door de van toepassing zijnde onderdelen van de kwalificatie Procesoperator A in te zetten voor scholing van werkzoekenden in de procesindustrie kan aan deze scholingsbehoefte worden voldaan.

Zelfstandige betekenis

Met het certificaat is de beginnend beroepsbeoefenaar in staat om in middelgrote bedrijven in de procesindustrie werkzaamheden uit te voeren als procesoperator. Hierbij gaat het om het voorbereiden van werk, bedienen van installaties, bewaken van het proces, uitvoeren van kwaliteitscontroles, uitvoeren van klein onderhoud en overdracht van de werkzaamheden tussen ploegen bij het afronden van de werkzaamheden.

Doelgroep

Het certificaat is bedoeld voor werkzoekenden die een niet-afgeronde vooropleiding en/of niet-relevante vooropleiding hebben en die aan de slag willen gaan in de procesindustrie.

Onderdeel van kwalificatie

Industriële processen (Gewijzigd 2022)
Procesoperator A 25761

2. Inhoud eisen mbo-certificaat

Kerntaak kwalificatie	Kerntaak certificaat
Beheerst het productieproces, B1-K1	Werkt mee in het productieproces (deels), C1-K1
Werkprocessen kwalificatie	Werkprocessen certificaat
Bereidt productieproces voor, B1-K1-W1	Bereidt productieproces voor, C1-K1-W1
Bedient apparatuur, B1-K1-W2	Bedient apparatuur, C1-K1-W2
Bewaakt procesverloop, B1-K1-W3	Bewaakt procesverloop, C1-K1-W3
Rondt productieproces af, B1-K1-W6	Rondt productieproces af, C1-K1-W4

3. Uitwerking

C1-K1: Werkt mee in het productieproces (deels)

Complexiteit

De beginnend beroepsbeoefenaar voert doorgaans routinematige en standaard werkzaamheden uit die uitvoerend van aard zijn en maakt hierbij gebruik van algemene basiskennis en –vaardigheden. De beginnend beroepsbeoefenaar is binnen de eigen productieafdeling op verschillende processen inzetbaar waardoor de complexiteit in diens werkzaamheden toeneemt. Bij de uitvoering van de werkzaamheden is er altijd sprake van een combinatie van het werken met procedures, specificaties en werkvoorschriften die te maken hebben met procesbeheersing, (voedsel)veiligheid en hygiëne, kwaliteitszorg, milieu, ARBO (waaronder gezondheid en welzijn). Bijkomende complicerende factoren zijn de opkomst van een toenemende automatisering, digitalisering en robotisering die samengaan met duurzaam produceren in een circulaire economie met oog voor de energietransitie.

De complexiteit van de werkzaamheden van de beginnend beroepsbeoefenaar is mede afhankelijk van de complexiteit van het te bewaken en te bedienen productieproces of onderdelen daarvan en van de bewakings- en bedieningsapparatuur waarmee die werkt. De beginnend beroepsbeoefenaar heeft daarbij zicht op de relatie tussen het proces en het product. De complexiteit wordt tevens bepaald door afwijkende, minder-routinematige, situaties. De beginnend beroepsbeoefenaar is op verschillende plaatsen binnen het productieproces inzetbaar waardoor de complexiteit in diens werkzaamheden toeneemt.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar verricht de werkzaamheden zelfstandig en in een team en werkt onder begeleiding van een collega of leidinggevende. De beginnend beroepsbeoefenaar is verantwoordelijk voor de kwaliteit en continuïteit van het eigen werk en weet bij processtoringen en standaard afwijkingen of die de situatie zelf kan oplossen of dat die de hulp in moet roepen van collega's en/of leidinggevende. De beginnend beroepsbeoefenaar handelt zodanig dat processtoringen geen gevolgen hebben voor het product, proces en mens en geen economische schade voor het bedrijf veroorzaakt. De beginnend beroepsbeoefenaar kan bij de uitvoering van de werkzaamheden altijd terugvallen op een vakvolwassen collega of leidinggevende.

De beginnend beroepsbeoefenaar bepaalt binnen een geautomatiseerde en procesmatige productieomgeving het procesverloop en grijpt bij veel voorkomende problemen zelf in en schakelt bij complexere problemen een collega of leidinggevende in. De beginnend beroepsbeoefenaar is verantwoordelijk voor eigen werk en de continuïteit van het (deel)proces waarbij die is betrokken. De beginnend beroepsbeoefenaar draagt hierbij zorg voor de onderdelen van het productieproces die in meer of mindere mate zijn geïntegreerd en met elkaar verband houden.

Vakkennis en vaardigheden

De certificaathouder heeft:

- bezit basiskennis van beveiligingen en beveiligingstechnieken
- bezit basiskennis van handgereedschappen en hulpmiddelen bij/van werkzaamheden in de proces/productietechniek
- bezit basiskennis van werkingsprincipes van materialen en gereedschappen bij/van werkzaamheden in de proces/productietechniek
- bezit basiskennis van eenheidsbewerkingen die bij installaties en machines gebruikt worden
- bezit basiskennis van proces- en of productietechniek
- bezit basiskennis van het productieproces
- bezit basiskennis van wiskunde toegepast in/bij de proces/productietechniek
- bezit basiskennis van besturingscomponenten/onderdelen toegepast in/bij de proces/productietechniek
- bezit basiskennis van registratie- en informatiesystemen voor proces en product
- bezit basiskennis van logistieke processen
- bezit basiskennis van gebruikelijke hulpmiddelen en systemen voor werkplannen en –roosters
- kan toezien op naleving van wettelijke en bedrijfsregels/procedures met betrekking tot veiligheid, gezondheid, welzijn en milieu
- kan wettelijke en bedrijfsregels/procedures toepassen met betrekking tot veiligheid, gezondheid, welzijn en milieu
- kan werken volgens de kwaliteitseisen en -normen van het bedrijf
- kan het proces overzien, beheersen en beoordelen
- kan de kwaliteit/functionaliteit van materialen/componenten/systemen/producten beoordelen
- kan ingrijpen in een productieproces
- kan relevante machines, gereedschappen en hulpmiddelen gebruiken/bedienen
- kan storingen herkennen en oplossen
- kan omgaan met relevante digitale middelen (digitale tools, ict)
- kan gebruikmaken van diens technisch inzicht bij (de-)monteren van onderdelen en storingzoeken

C1-K1: Werkt mee in het productieproces (deels)

- kan de consequenties van eigen handelen en beslissingen overzien en hierop anticiperen
- kan productieplanningen lezen en interpreteren
- kan duidelijk communiceren met teamleden binnen de procesindustrie
- kan werken volgens technische (bouw- en constructie) tekeningen en schema's
- kan relevante informatiebronnen raadplegen
- kan technische informatie en werkinstructies opzoeken in digitale systemen en toepassingen
- kan communicatieve vaardigheden toepassen
- kan data (zoals procesgegevens) lezen en interpreteren

C1-K 1-W1: Bereidt productieproces voor

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar neemt de werkzaamheden over van de vorige ploeg en zorgt ervoor dat die de benodigde informatie krijgt. De beginnend beroepsbeoefenaar gebruikt deze informatie om het proces in gereedheid te brengen en/of het werk over te nemen. De beginnend beroepsbeoefenaar overlegt bij het voorbereiden van het productieproces met collega's en of leidinggevende, raadpleegt de productiegegevens (inclusief planning) en wisselt product- en procesgegevens uit met collega's. De beginnend beroepsbeoefenaar maakt de apparatuur productie klaar en/of assisteert hierbij. De beginnend beroepsbeoefenaar controleert de technische staat van de apparatuur en machines, verhelpt storingen en schakelt indien nodig een monteur of technische dienst in. De beginnend beroepsbeoefenaar voert materialen aan of af en signaleert of de voorraad aangevuld moet worden. De beginnend beroepsbeoefenaar stelt de apparatuur in/af of assisteert hierbij en controleert de in-/afstelling aan de hand van de specificaties. De beginnend beroepsbeoefenaar registreert en rapporteert de gegevens.

Resultaat

De apparatuur, materialen en grond- en hulpstoffen zijn voorbereid en staan gereed. De uit te voeren werkzaamheden zijn voorbereid. Bij overleg met collega's of leidinggevende heeft de beginnend beroepsbeoefenaar een beeld van de werksituatie en heeft die kennis genomen van de productiegegevens.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- neemt tijdens de overdracht van de werkzaamheden de nodige informatie snel op;
- neemt actief deel aan werkbesprekingen;
- registreert en rapporteert uit zichzelf gegevens nauwkeurig en volledig;
- werkt zorgvuldig, efficiënt en effectief;
- gaat bij het in gereedheid brengen van het proces bedreven en accuraat te werk;
- ziet het belang in om tijdens de werkvoorbereiding altijd volgens instructies, procedures en voorschriften op het gebied van milieu, ARBO en veiligheid te werken en toont hierin het verlangde gedrag.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Formuleren en rapporteren, Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Instructies en procedures opvolgen

C1-K 1-W2: Bedient apparatuur

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar brengt de juiste apparatuur volgens de gestelde productiviteitsnormen en specificaties in werking, houdt het in bedrijf en stuurt zo nodig de apparatuur en het proces bij.

Resultaat

Het productieproces verloopt binnen de gestelde veiligheidsnormen en –specificaties zodat de productieplanning wordt gehaald.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- hanteert tijdens het bedienen van het productieproces een zo efficiënte en effectieve mogelijke werkwijze;
- gaat bij het in werking stellen en het bijsturen van de apparatuur snel en precies te werk;
- is tijdens de werkzaamheden kritisch op de eigen werkuitvoering;
- ziet het belang in om tijdens het bedienen van de apparatuur altijd volgens instructies, procedures en voorschriften op het gebied van milieu, ARBO en veiligheid te werken en toont hierin het verlangde gedrag.

C1-K 1-W2: Bedient apparatuur

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Instructies en procedures opvolgen

C1-K 1-W3: Bewaakt procesverloop

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar bewaakt het procesverloop en bewerkt het product op mechanische en/of chemische wijze aan de hand van de specificaties. De beginnend beroepsbeoefenaar verricht controles aan apparatuur, proces en product, bewaakt de kwaliteit en productiviteit en legt de productiegegevens vast. De beginnend beroepsbeoefenaar controleert gegevens en trekt conclusies. De beginnend beroepsbeoefenaar reageert op afwijkingen in het proces en aan de apparatuur en signaleert storingen en interpreteert informatie. Bij geconstateerde afwijkingen pleegt die, indien nodig, overleg en/of schakelt de hulp in van de collega's en/of leidinggevende.

Resultaat

Het proces verloopt binnen de gestelde veiligheidsnormen en specificaties. De productiegegevens zijn vastgelegd. De collega's en/of leidinggevende zijn op de hoogte van het procesverloop. Het productieproces is binnen de specificaties bijgestuurd. De afwijkingen en storingen zijn tijdig ondervangen en opgelost en aan de kwaliteits- en productienormen wordt voldaan.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- roept bij problemen tijdig de hulp in van collega's en/of leidinggevende;
- stemt diens acties nauwkeurig af en informeert belanghebbenden;
- registreert en rapporteert gegevens nauwkeurig en volledig;
- toont inzicht in het productieproces door tijdig onveilige situaties, afwijkingen en storingen aan de apparatuur en/of binnen het productieproces vast te stellen en/of te signaleren;
- is kritisch op eigen werkuitvoering;
- werkt aan de hand van gestelde normen en eisen;
- ziet het belang in om tijdens het bewaken van het procesverloop altijd volgens instructies, procedures en voorschriften op het gebied van milieu, ARBO en veiligheid te werken en toont hierin het verlangde gedrag.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Formuleren en rapporteren, Vakdeskundigheid toepassen, Kwaliteit leveren, Instructies en procedures opvolgen

C1-K 1-W4: Rondt productieproces af

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar overlegt met de collega's en/of leidinggevende over de afrondende werkzaamheden aan het productieproces. De beginnend beroepsbeoefenaar rapporteert schriftelijk en mondeling over het procesverloop. Bij continue processen draagt die de werkzaamheden over aan de volgende ploeg. De beginnend beroepsbeoefenaar controleert de doorstroom en afvoer van de tussen- en eindproducten. Aan het einde van de ploegendienst/werkdag ruimt die de gebruikte gereedschappen op en laat de werkplek volgens de gestelde richtlijnen achter.

Resultaat

De apparatuur, grond- en hulpstoffen staan gereed voor de productie zodat de volgende ploeg de werkzaamheden kan overnemen, de werkplek is opgeruimd en achtergelaten volgens de gestelde richtlijnen en de gegevens over het procesverloop en eventuele bijzonderheden zijn overgedragen en gerapporteerd.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- roept tijdig de hulp in van collega's en/of leidinggevende;
- informeert belanghebbenden op een proactieve wijze;
- rapporteert de gegevens nauwkeurig en volledig;
- ziet het belang in om tijdens het afronden van het productieproces altijd volgens instructies, procedures en voorschriften op het gebied van milieu, ARBO en veiligheid te werken en toont hierin het verlangde gedrag.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Formuleren en rapporteren, Instructies en procedures opvolgen

